

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

FoF-bulletin

Nyhetsbrev fra Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Nr. 1/2016

Vårsemesteret

Instituttleders hilsen

FoF har vært gjennom en ganske omfattende endringsprosess. De som har vært med å bygge opp instituttet til det det er i dag har nå gått av med pensjon, men vi kan glede oss over at vi har fått svært mange nye yngre og dyktige kolleger. I de neste årene vil det (heldigvis) være nokså stabile forhold ved FoF. HF som fakultet setter nå i gang sin endringsprosess, både i forhold til strukturen i studieplanene og hvordan personalressurser skal fordeles. Selv om denne også angår oss, er det vanskelig å se at vi vil komme dårlig ut av en omstrukturering, nesten uansett hvordan den måtte se ut. FoF skiller seg på mange måter fra de andre instituttene ved HF: våre undervisningsoppgaver retter seg først og fremst mot studenter ved fakulteter utenfor HF, vår forskning er i stor grad tverrfaglig og tverrfakultær, og på mange måter har vi sterkere bånd til institutter ved SV enn ved HF. Vår strategi nevner muligheten for en spesialisering i «Philosophy and Public Policy» som vil omfatte samarbeid med økonomi og statsvitenskap. En slik spesialisering i vår mastergrad vil gjøre våre kandidater mer attraktive på arbeidsmarkedet, og vil kunne rekruttere flere utenlandske studenter. Spesialiseringen vil også kunne styrke eksisterende samarbeid med miljøfagene og helsefagene ved UiB, ikke minst i forhold til den planlagte helseklyngen på Årstadvollen. Til tross for den vanskelige økonomiske situasjonen ved HF for tiden, har FoF et solid fundament for fortsatt vekst.

Instituttleder oppsummerer semesteret på sommeravslutningen

God sommer!

*Med vennlig hilsen
Reidar Lie*

Nytt fra Instituttrådet

Orienteringssaker

Av *HF-fakultetets øremerkede omstillingsmidler* på 2 millioner kroner (skal gå til utvikling av studietilbud utenfor rammen i budsjettet 2016) har FoF fått 150 000. I fordelingen har dekanen vektlagt antall ansatte og antall studieprogram ved grunnhetene og utfordringer med småfagsproblematikk, særlig knyttet til språkfagene. De siste 100 000 kronene vil bli fordelt etter at grunnhetene har sendt inn sine planer.

Utrulling av ny læringsplattform høsten 2016
Universitetet i Bergen vedtok våren 2015 å etablere Canvas (åpen kildekodeversjon) som vår nye læringsplattform Mitt UiB.

Opplæringsmaterieell utvikles av DigUiB-prosjektet og Studieadministrativ avdeling (SA), i tett samarbeid med Program for universitetspedagogikk. SA er også systemeier for Mitt UiB og ansvarlig for brukerstøtte. Alle brukerstøttehenvendelser registreres i Issue-tracker, i gruppen «Studieadministrativ avdeling».

Alle ansatte vil bli tilbudt opplæring. Det er satt opp plenumsgjennomganger hos hvert av de fire fakultetene, i tillegg til at det er utviklet et utvalg av nettressurser for opplæring. Vi tilbyr også hjelp til spesifikke arbeidsoppgaver i arbeidsstuer bemannet med kyndige systembrukere. Kursplanen er publisert på DigUiBs nettsider uib.no/diguib/mittuib.

Stipendiater og postdoktorer

Den siste tiden har fakultetet holdt igjen på utlysning av stipendiat- og postdoktorstillinger – p.g.a. den økonomiske situasjonen, men etter et møte med fakultetsledelsen har vi fått avklart at den nærmeste framtid vil se slik ut for FoF sitt vedkommende:

- Postdoktorstilling (rettsfilosofi, vitenskapsfilosofi) utlyses i disse dager, med tiltredelse 01.01.17. Dette er den stillingen som ble omgjort fra stipendiatstilling.
- Stipendiatstilling knyttet til NFR-prosjektet «Anti Exceptionalism in Logic» utlyses i disse dager, med forventet tiltredelse 01.01.17.
- Tilsettelse av postdoktor i samme prosjektet er i sin slutfase. Bedøm-

melseskomiteen har her innstilt Pål Antonsen.

- I september regner vi med å lyse ut en postdoktorstilling og en stipendiatstilling knyttet til Toppforskprosjektet v/ Michael Baumgartner. Sannsynlig tiltredelse er også her 01.01.17.
- Den neste ordinære stipendiatstillingen lyses ventelig ut i februar/mars 2017, med tiltredelse tidligst 01.08.17

Vedtakssaker

To nye emner i retorikk og ny studieplan for bachelorprogrammet i retorikk (sak 01/2016)
Programstyret for retorikk har opprettet de to emnene *RET202 Filosofi og retorikk* og *RET252 Filosofi og retorikk med bacheloroppgåve*. Begge emnene starter opp vårsemesteret 2017. Den nye studieplanen blir gjeldende fra og med høsten 2016.

Erasmuskoordinator

 (sak 22/2016)

Det er vedtatt å opprette en Erasmus-koordinator ved FoF og Carola Freiin von Villiez trer inn i dette vervet.

Ny strategiplan for perioden 2016-2022 (behandlet i flere møter og utvalg og vedtatt i instituttrådet's april møte – sak 23/2016)

Hovedpunktene i den nye strategien er:

- Exphil må få forsette med en sterk fakultetstilknytning
- Sterkere fokus på ulike internasjonaliseringaspekter
- Sterkere fokus på internasjonal publisering på høyt nivå
- Masterprogram i «Philosophy of Public Policy»
- Omlegging av masterprogrammet
- Klar styrking av doktorgradsprogrammet

Planer om nytt masterprogram i «Philosophy and Public Policy»

 (sak 24/2016)

Et studieløp med vekt på Philosophy and Public Policy vil være attraktivt for internasjonale studenter, både med kvotefinansiering og med egenfinansiering. Vi vil derfor legge forholdene til rette slik at vi kan ta opp flere studenter på vårt masterprogram med denne spesialiseringen. Det må innføres en strømlinjeformet prosess for opptak til denne type interdisiplinære program. Programmet er tenkt for studenter med annen bakgrunn enn filosofi. Instituttrådet slutter seg til at forslag til

studieplan legges frem for rådet årsskiftet 2016/2017.

Nytt om personalet

Hanne Svanholm Misje

Det er med stor beklagelse vi her takker Hanne Svanholm Misje av fra sin stilling som administrativ koordinator for førstesemester-
emnene våre.

I februar fikk hun tilbud om en stilling som studiekonsulent for engelsk ved Institutt for fremmedspråk (IF), og valgte å takke ja når hun fikk denne sjansen til å arbeide tett med det som også er hennes eget fag.

Hanne klar som paintballkriger (fremst i bildet).

Hanne sin tid hos oss ble dessverre kort, men givende for oss som arbeidet med henne. Vi skal imidlertid fortsatt ha en del med henne å gjøre i tiden som kommer, ettersom hun vil fortsette i sin rolle som prosjektleder for «Eksamensprosjektet» som ble initiert fra vår side - men som nå har fakultær forankring. Ironisk nok kan dette arbeidet munne ut i forslag om å avvikle, eller i alle fall endre, den stillingen hun selv bekledd hos oss.

Vi ønsker Hanne lykke til med sin nye stilling!

Sindre Søderstrøm

Vi har gleden av å melde at Sindre Søderstrøm starter opp i et engasjement som konsulent i 75 % stilling i administrasjonen vår ca. 20. juli.

Sindre vil mange kjenne til allerede, etter flere år som svært aktiv student hos oss. Han har

vært i instituttrådet i flere perioder og har ellers vært en svært aktiv drivkraft og pådriver i studentmiljøet i hele sin tid her. I tillegg til sine filosofistudier har han også noen semester med studier i

økonomi og fysikk bak seg.

Han er nå i slutfasen av sin mastergrad i filosofi.

I FoF-administrasjonen skal han først og fremst hjelpe til med å administrere våre førstesemesteremner nå i høst, særlig Examen philosophicum. Han skal blant mye annet administrere seminargruppene, behandle studenthenvendelser og administrere eksamensavviklingen. Enkelt sagt skal han fylle store deler av det vakuumet som oppstod med Hanne Misjes sorti, i nært samarbeid med Deirdre Smith og Rune Falch (som denne høsten trer inn igjen fullt og helt som faglig koordinator ved Exphil).

Fra tidligere har han noe erfaring som barnehageassistent og som butikkmedarbeider i dagligvarebransjen. De siste månedene har han dessuten vært prosjektleder for vårt Alumni-prosjekt, som bl.a. har manifestert seg i en rapport om våre alumner sitt forhold til arbeidslivet, og som går i trykken i disse dager.

Vi ønsker ham hjertelig velkommen!

Franz Knappik

Knappik er ansatt som førsteamanuensis. Han har særlig kompetanse i G.W. F. Hegels filosofi. Tittelen på doktorgradsavhandlingen er «Im Reich der Freiheit. Hegels Theorie autonomer Vernunft». Her foretar han en rekonstruksjon av Hegels frihetsbegrep med henblikk på hans logikk, metafysikk, epistemologi og rasjonalitetsteori. I tillegg til fokus på Kant og postkantianisme, har han også jobbet med den sene Wittgenstein. Hans filosofihistoriske studier har alltid vært relatert

til sentrale samtidsfilosofiske problemstillinger.

Franz Knappik (bildet fra [ACADEMIA](#))

Michael Baumgartner

Bildet er fra [Baumgartners tid ved University of Pittsburg](#)

Michael Baumgartner er ansatt som professor og har av HF-fakultetet blitt tildelt fakultetets ene Toppforsk-stilling i inneværende år. Hans [Hjemmeside](#) samt en [oversikt over hvor mye hans arbeider er sitert](#) gir en pekepinn på hvorfor han er tildelt Toppforsk-stillingen. Ressursrammen for stillingen er 3,5 mill. i inntil 5 år. Vi regner med at det ganske snart vil bli tilsatt både en stipendiat og en postdoc innen Toppforsk-prosjektet.

Baumgartners hovedfokus er innen vitenskapsfilosofi, logikkens filosofi og sinnsfilosofi. Doktoravhandlingen hans har tittelen: «Complex Causal Structures. Extensions of a Regularity Theory of Causation». I tillegg har han jobbet en del med forholdet mellom naturlige og formelle språk. Han kommer til UiB fra en fireårig [SNSF forskningsprofessor stilling](#) ved Universitetet i Genève.

Jesse Tomalty

Tomalty er ansatt som førsteamanuensis. Hennes hovedfokus er innen politisk filosofi og etikk med særlig vekt på begrepsmessige og normative spørsmål når det gjelder global sosioøkonomisk rettferdighet og menneskerettigheter. Hennes arbeid har også en viktig tverrfaglig dimensjon som hun ønsker å videreutvikle gjennom et nytt nettverk av forskere som jobber med menneskerettigheter fra et rettslig og fra et samfunnsvitenskapelig perspektiv. Doktoravhandlingen hennes har tittelen: «On Subsistence and Human Rights». Hun er for tiden [‘Postdoctoral Research Fellow’](#) ved Nuffield College, University of Oxford.

Jesse Tomalty

Ole Koksvik

Vi gratulerer også Ole Koksvik med tilsetningen som forsker i den utlyste postdoktorstillingen med finansiering fra Thyssen Stiftung (omtalt i forrige bulletin). Han tiltrer i stillingen 1. august i år.

Nye kontorer underveis på Sydneplassen 12/23

I forbindelse med flyttingen fra Fastings Minde er det behov for flere kontorer her på huset. Det meste av planene for dette er nå klare: Undervisningsrommene 215, 216 og 217 gjøres om til 6 kontorer på ca 10m² hver. Undervisningsrom 218 blir gjort om til 5 separate kontorarbeidsplasser for stipendiater o.l. på ca. 7m² hver. I tillegg tas rom 024 i «halvkjelleren» i bruk som kontor igjen. Ombyggingen vil starte ca 15. juni og skal være ferdig 27. juli.

Vår aktive fagformidler

Espen Gamlund (Foto: Ingrid Endal)

Espen Gamlund har i vårsemesteret hatt innlegg både på [Café Humaniora](#) og på [Christiekonferansen](#). Café Humaniora ble startet inneværende semester av dekanatet på HF. Med dette ønsker de å skape en tverrfaglig møteplass og samtidig styrke bevisstheten om humanioras utfordringer og oppgaver i vår tid. Først ute var Espen Gamlund med foredraget «[Hvilken verden er den beste?](#)» der han snakket om filosofiens og humanioras bidrag til verdidebatten i samfunnet.

Tema for [årets Christiekonferanse](#) var *demografi* og Gamlunds innlegg hadde tittelen «Verdien av et liv og prioritering i helsevesenet». Innlegget er også lagt ut på bloggen [PolitiskFilosofi.no](#). I innlegget tar han utgangspunkt i tre ting han mener er felles for alle mennesker: For det første: vi skal alle dø. For det andre: vi ønsker ikke å dø. For det tredje: vi ønsker å ha så god helse som mulig.

Akademisk skrivesenter

Akademisk skrivesenter har også dette semesteret hatt stor aktivitet. Senteret har

veiledet og forelest for mange studenter fra forskjellige fag. Stort sett er det HF-studenter som kommer til senteret. Men senteret blir også brukt av studenter fra SV-fakultetet.

Senteret skal også høsten 2016 samarbeide med exphil om opplæring i oppgaveskriving. Denne gangen på fire av fakultetene.

Senteret har i tillegg fått en forespørsel fra Det psykologiske fakultet om å bidra med undervisning på profesjonsstudiet i psykologi. Dette henger sammen med at de fra og med høsten 2016 endrer opptaksmodell. Så langt har det bare vært søkere med årsstudium i psykologi bak seg som har kunnet søke opptak. Nå skal avgangselever fra videregående skole kunne søke seg direkte til profesjonsstudiet. I den forbindelse ser en også behov for å tilby nye profesjonsstudenter kurs i akademisk skriving. Her utvikler akademisk skrivesenter et nytt opplegg i samarbeid med fagansvarlige på profesjonsstudiet.

Skrivesenteret har også deltatt i en søknad til Nordplus om støtte til å etablere et nettverk mellom nordiske og baltiske universitetsbaserte skrivesentre. Søknaden har blitt innvilget og nettverket er tildelt 12.000,- euro.

Staben ved skrivesenteret består nå av [Michael Grote](#), [Pål Steiner](#), [Sveinung Sundfør Sivertsen](#), [Amund Ove Børdahl](#) og [Hans Christian Farsethås](#) (leder).

John Barughares disputas

Fra venstre: Prof. Ruth Macklin, Espen Gamlund, John Barughare og Joseph Millum

John Barughare disputerte fredag 20. mai for ph.d.-graden. Avhandlingens tittel er: “Can Resource-Poor Countries Bear any Obligations

for Global Distributive Justice? A Reflection on the Distribution of Global Health Opportunities. “Barughare hadde prøveforelesningen sin torsdag 19. mai hvor oppgitt tema var: “How do the arguments for the obligation of LMIC governments to contribute to global distributive justice in financing health resources apply to financing health-related aspects of medical research, such as ancillary care during clinical trials and provision of post-trial benefits?”

Opponent:

Førsteopponent: Professor [Ruth Macklin](#), Albert Einstein College of Medicine, New York.

Andreopponent: Førsteamanuensis [Joseph Millum](#), ph.d., Department of Bioethics, National Institutes of Health, Bethesda, Maryland.

Leder for komiteen: Førsteamanuensis, Espen Gamlund, ph.d., Institutt for filosofi og førstesemesterstudier, Universitetet i Bergen.

Settedekan Ole Martin Skilleås ledet disputasen.

Tekstteknologikurset

Fra venstre: Rune Falch, Heinz Wilhelm Krüger, Øyvind Gjesdahl, Alois Pichler, Max Hadersbeck, Emil Perron, Federico Meschini, Hans Christian Nordveit og Hemed Ruwehy

Instituttet i regi av Wittgensteinarkivet tilbød i vår for første gang et kurs i filosofi og tekstteknologi, som et åpent femstudiepoengsemne under FIL232. Det overordnede spørsmålet for kurset var hvordan tekstteknologi kan anvendes på (filosofiske) digitale korpora, men også hvilke implikasjoner filosofien kan ha andre veien, på selve teknologien. Lærerkreftene bestod av [Max Hadersbeck](#) (spesialist

i datalingvistikk fra Universitetet i München) og [Federico Meschini](#) (digital humanist fra Universitetet i Tosca, Italia) som begge besøkte oss rett etter påske via Erasmus-programmet. To studenter meldte seg opp og fulgte kurset og har levert sine semesterarbeider i disse dager. Vi hadde også besøk av fagpersoner fra både Informasjonsvitenskap ved SV og fra Universitetsbiblioteket, som begge er miljøer Wittgensteinarkivet samarbeider med. Kurset fikk slik like mye preg av en workshop, og erfaringene med kurset var positive. Kurset blir revidert med tanke på ny runde neste vår, sannsynligvis også i samarbeid med andre humanioramiljøer, bl.a. Digital kultur, som nylig har tatt initiativ til et tverrfaglig emne i digital humaniora.

Mastergrader våren 2016

Jonathan Egeland Harouny: *Nietzsches Irrealisme En ny lesning*. (veileder: Helge Pettersen)

Jonathan og instituttleder på sommeravslutningen

I sin masteroppgave undersøker Jonathan Egeland Harouny to lesninger av Nietzsche som han holder for å være de vanligste i senere tid. Først en naturalistisk lesning som plasserer Nietzsches filosofi innenfor et søk etter sannheten om virkeligheten i kontinuitet med naturvitenskapene. Deretter en postmoderne lesning som holder teorier for å være

fortolkede konstruksjoner som står i forhold til en virkelighet som ikke byr på noen ufortolket sannhet som lar seg oppdage. Harouny selv lanserer en fortolking som imøtekommer både de postmoderne innslagene i Nietzsches verk og det som kan forstås som hans naturalistiske forpliktelser, og forsoner dem ved å sammenligne det han holder for å være Nietzsches posisjon med Nelson Goodmans "Irrealisme". Slik vil Harouny unngå både en dogmatisk og en relativistisk holdning ved å åpne for et mangfold av interpretasjoner av virkeligheten, som fortsatt kan vurderes mot en standard.

Kristoffer Alsaker Haugen: *Tragikk, komikk og komi-tragikk i Peter Wessel Zapffes filosofi* (veileder: Anne Granberg)

KristofferAlsakerHaugen

Den norske filosofen, fjellklatreren og humoristen Peder Wessel Zapffe har for ettertiden framstått som sammensatt av svært ulike skikkelser: På den ene siden har vi den dypt pessimistiske forfatteren av *Om det tragiske*, som munnar ut i en antinatalistisk oppfordring til menneskeheten – "Vær ufrugtbare og la jorden bli stille efter Eder" – og på den andre siden mannen som førte den nordnorske "humorbibelen" *Vett og Uvett* i pennen. Alsaker Haugen forener i sin avhandling disse to ulike figurene gjennom en nylesning av Zapffes hovedverk *Om det Tragiske*, sentrert rundt forholdet mellom tragikk og komikk, blant annet gjennom å vie oppmerksomhet til det humoristiske overskuddet i Zapffes stil og retorikk. Alsaker Haugen trekker vekslers på inkongruensteorien om komikk og viser at Zapffes redegjørelse for den menneskelige eksistensens grunnvilkår kan betraktes som en komi-tragedie (i motsetning til en tragi-kome-

die), hvor menneskets krav om mening og rettferdighet er grunnleggende inkongruent med våre eksistensvilkår. Det er ikke skrevet så mye om Zapffe i filosofisk sammenheng tidligere, så mye av Alsaker Haugens avhandling må regnes som nybrottsarbeid når det gjelder å etablere denne norske filosofens virkningshistorie.

Nytt fra studentene ved FoF

Det har vært et sosialt semester for filosofi-studentene ved UiB. Med nyoppstartet sosialkomité og ambisjoner om å skape et mer tilgjengelig og inkluderende miljø har fagutvalget arrangert totalt fjorten sosiale sammenkomster denne våren!

Fredag 4. Mars ble det avholdt sjakkturnering i regi av fagutvalget. Til anledningen ble det kjøpt inn to nye vandrepokaler, og vi leide inn vafalista Amund Bjørnevik til å steke vafler og trakte kaffe. Dette bidro til hygge for både deltakere og tilskuere. I år som året før var det Paal Kvarberg som stakk av med den største pokalen. I frykt for at dette skal gå til hodet på Paal oppfordrer vi alle studenter og ansatte til å legge seg i hardtrening denne sommeren, slik at pokalen kan vandre videre til høsten.

Kaldt men solrikt og god stemning

Fagutvalget arrangerte også hyttetur dette semesteret! Etter mange timer i kontorstol på lesesalen hadde vi godt av å komme oss ut i villmarken. Ute på hytten ble det grilling, kanopaddling, vedhugging og ballspill. Litt optimistisk ble det også gjort et forsøk på å bygge båt. Båtbyggerkunsten var imidlertid hakket mer krevende enn vi hadde trodd, og etter noen timer ble vi nødt til å gi opp prosjektet. Heldigvis kunne Njål trøste med en

utrolig god torskemiddag, etterfulgt av en frisk dessert. Etter litt tid foran peisen og høytlesning av Platons staten var nederlaget fort glemt.

Fagutvalget og sosialkomiteen har også arbeidet for å få til sosialisering med et mer filosofisk særpreg. Vi har gjennomført to studentseminarer med gratis middag til. Oppmøte på disse seminarerne har vært veldig høyt, og mange studenter har engasjert seg både på kjøkkenet og med spørsmål og kommentarer til innleggende. Først ute var Sindre Søderstrøm med innlegget "The normative force of logic". Noen uker senere holdt Theodor Sandal Rolfsen innlegget "The true life is absent. But we are in the world. A presentation on the philosophy of Emmanuel Levinas." Vi hadde mye god diskusjon i etterkant av de to innleggende, og studentene syntes å være fornøyde med taco og tapas på instituttets regning. Målet for studentseminarene var å kombinere det filosofiske og det sosiale - dette føler vi at vi har lyktes med. Vi i fagutvalget håper at studentene har opplevd det som positivt å bli introdusert til disse temaene, samt få større innsikt i hvordan det er å studere master i Bergen. Det er allerede flere mastergradsstudenter som ønsker å holde innlegg til høsten, så dette er helt sikkert noe vi kommer til å fortsette med!

På tampen av vårsemesteret ble det også arrangert vinsmaking med Ole Martin Skilleås. Spesielt fornøyd var vi da Ole Martin dro frem vin fra egen kjeller. For oss unge, fattige studenter var det veldig flott å få prøve ut ordentlig kvalitetsvin. Vi fikk til og med smake vin som var eldre enn oss! Hvorvidt Ole Martin har overbevist oss om å kjøpe dyrere vin på vinmonopolet er uvisst, men vi har i alle fall tilegnet oss nok kunnskap til å kunne imponere venner og bekjente. Hyggelig hadde vi det også!

Dette semesteret ble det også startet opp en egen filmgruppe for filosofistudentene ved UiB. Her har alle filmentusiaster vært velkomne til å promotere favorittfilmene sine, og gjennom demokratiske prosesser ble to av disse filmene valgt ut til å vises på storskjerm på instituttet. Filmvisningene ble etterfulgt av filosofisk diskusjon. Dette til pizza på instituttets regning. Dette er noe vi ønsker å fortsette med til høsten. Så har vi selvfølgelig

videreført tradisjonen med studenttreff rundt dato for utbetaling fra lånekassen. Disse kveldene har vært kjempepopulære, og mange nye ansikter har dukket opp.

Alt i alt har det vært et veldig fint semester. Det gode miljøet har hatt positive innvirkninger på det faglige, med flere lesesirkler og lavere frafallstall. Vi håper å opprettholde dette til høsten, og håper studentene fortsetter å være like engasjerte og inkluderende!

Bildene er fra studentenes hyttetur dette semesteret.

Undervisning høsten 2016

Kode	Emne	Faglærer
FIL107/FIL237/FIL337	Politisk idéhistorie	Richard Sørli
FIL121	Filosofihistoria frå opplysningstida til 1900-talet	Ole M. Skilleås / Trygve Lavik
FIL123 (E)	Eit filosofisk originalverk frå opplys.....	Carola Freiin von Villiez
FIL124	Introduksjon til praktisk filosofi	Lars F. Svendsen
FIL126	Introduksjon til språk-filosofi	Pål Antonsen
FIL128 (E)	Innføring i moralfilosofi	Espen Gamlund / Jesse Tomalty
LOG200 /201/300	Modallogikk	Ragnhild Jordahl
FIL217 / FIL317 (E)	Wittgensteinstudiar	Alois Pichler /Kevin Cahill
FIL219 / FIL319 (E)	Vitenskapsfilosofi	Sorin Bangu /Kevin Cahill
FIL228 / FIL328 (E)	Moralfilosofi	Espen Gamlund / Jesse Tomalty
FIL230 /231/232 / 240 / 310 / 330	Ope emne: - Virtue Ethics (E)	Hallvard Fossheim/ Franco Trivigno
FIL230....	Ope emne: -The Political Thinking of Hannah Arendt	Anne Granberg/ Anat Biletzki
FIL230....	Ope emne: -Introduction to German Idealism	Franz Knappik
FIL233 / 333	Filosofi i antikken	Hallvard Fossheim
FIL251	Bacheloroppgåve i filosofi	Ingen undervisning
FIL311 (E)	Masterseminar 1	Sorin Bangu
FIL312 (E)	Filosofiske kjelder og kjeldekritikk	Sorin Bangu
FIL313 (E)	Masterseminar 2	Sorin Bangu
FIL314	Forkningsprosjekt i filosofi	Ingen undervisning
FILO350	Masteroppgåve	Ingen undervisning
DIDAFIL1	Filosofididaktikk 1	Hans Marius Hansteen
RET208	Praktisk argumentasjon	Amund Børdahl
RET209	Interkulturell kommunikasjon	Amund Børdahl

E=undervises på engelsk

Seminar og workshop i Roma

Forskergruppen for subjektivering og senmodernitet holdt seminar og workshop ved Det norske institutt i Roma (DNIR) for fjerde gang, 16., 17. og 18. mars. Seminaret ble holdt i samarbeid med [Mario Perniola](#), professor i estetikk og forskningsleder ved Tor Vergata, og med støtte fra [DNIR](#). Temaet for samlingen dette året var «The Baroque and the Neo-Baroque. Philosophy, Art and Aesthetics», som følger opp fokuset på sansning, følelse og kroppen innenfor det senmoderne, fra tidligere år. I overkant av tjue personer var til stede og opplevde innholdsrike og fruktbare dager i Roma. Samarbeidet vil bli søkt videreført. I forbindelse med seminaret ble følgende innlegg holdt:

- Arild Utaker (professor emeritus ved FoF): «The Deleuzian Folding of Michel Foucault: The Concept of the Fold in Deleuze and the Effort of Understanding “Subjectivity” in Foucault.”
- Kristin Sampson (førsteamanuensis FoF): “Conceptions of Temporality: Revisiting Classical Antiquity and the Baroque”
- Helge Pettersen (førstelektor FoF): “Iconoclasm and Iconoclasts: The Imagewars and the Imagecultures of the Baroque and the Neo-Baroque”.
- Panel: Remi Nilsen (redaktør norsk utgave «Le Monde Diplomatique»), Terje Hellesen (forfatter), Stein Hevrøy (Dokumentasjonansvarleg, Haugesenteret): «The Philosophy of the Baroque. The Infinity of the Fold. Leibniz and Spinoza. Baroque and Neo-Baroque in Deleuze and Negri.”
- Hans Jacob Ohldieck (Førsteamanuensis UiB): “The Neo-Baroque of Latin-American Literature and Deleuze’s Aesthetics”
- Stian S. Grøgaard (Professor ved Kunsthøgskolen I Oslo): “Velázquez in Rome. Truth in Painting”
- Suzanne van der Borg (Kulturarbeider, forsker): “Vilém Flusser and the Baroque.”
- Kristine Trøland (master filosofi): “Introductory Comments on the Notion of the Baroque within the Work of Perniola.”

- Mario Perniola (Professor Tor Vergata): “Rembrandt’s Manière Noir.”

Vårens internasjonale konferanser, workshops m.m.

De fleste arrangementer som annonseres i FoF-kalenderen har ikke fått egen omtale her i bulletinen. De som ønsker en oversikt over ulike aktiviteter som ble arrangert ved FoF i løpet av våren 2016 kan gå inn på instituttets kalender: <http://www.uib.no/fof/kalender>. Bla frem til januar 2016 og klikk på 1. Januar, så får du oversikt over alle arrangementer fra og med den datoen og frem til dags dato. Det er også mulig å filtrere søket på ulike kategorier som arrangement, disputas, foredrag, gjesteforelesning, konferanse, seminar, workshop m.fl.

Myth, Ritual, and Initiation in Plato’s Republic

Årets symposium i antikkfilosofi var viet ‘Myth, Ritual, and Initiation in Plato’s Republic’. I en vennlig og konstruktivt kritisk atmosfære ble det holdt syv foredrag i løpet av to dager. Foredragene dekket ulike aspekter og tolkningsmuligheter i teksten. De påfølgende diskusjonene engasjerte både foredragsholderne og flesteparten av deltakerne. Det var i snitt rundt 20 deltakere til stede i løpet av de to dagene med høydepunkt på 26 under keynote-foredragene.

Keynotes ble holdt av [Claudia Baracchi](#) fra Universitetet i Milano og [Pierre Destée](#) fra Universitetet i Louvain-La-Neuve. Gjennom de to ypperlige foredragene fikk tilhørerne presentert ulike perspektiver på myten om Er i

Staten. Innleggene utfylte hverandre og ga stimulerende drøftingstema for de videre diskusjonene. [Program for konferansen](#).

Justice and levels of social interaction

3.-5. juni ble den tverrfaglige konferansen «Justice and levels of interaction» om sosial distanse avholdt på instituttet. 12 innlegg fra filosofi og ulike samfunnsvitenskapelige fag bidro til et omfattende blikk på mulighetene for dannelsen av felles begrep, problemstillinger og mulige forskningsprosjekter. Særlig sentrale og gjennomgående tema var spørsmål om upartiskhet, fordeler og ulemper ved tynne og tykke aktørmodeller, samt marginalisering gjennom depolitisering av kvinners, kasteløses og migranternes status.

Den første keynoten ble holdt av Carola Freiin von Villiez fra vårt institutt. Foredraget tok utgangspunkt i en sammenligning mellom John Rawls’ originale posisjon og Adam Smiths upartiske tilskuer som ulike måter å tilnærme seg spørsmålet om rettferdighet. Den andre keynoten ble dessverre forhindret av dårlig vær og kaotiske forhold ved flyplassen i New Dehli.

I alt var konferansen svært vellykket, og følges opp allerede i november med et seminar i Porto Alegre, Brasil, med tematisk vekt på kvinnelige migranternes situasjon. Diskusjonene var preget av kritisk engasjement og i stor grad av overlappende referanser og utfyllende innsikter. Det var i snitt 16-17 deltakere på innleggende. [Program for konferansen](#).

Den årlige “Bergen Philosophy of Science Workshop”

Foredragsholder i år var [James Conant](#), University of Chicago, [Carl Hofer](#), University of Barcelona, [Stephanie Ruphy](#), Université Pierre Menes-France, [Samuel Shindler](#), Aarhus universitet og [Jamie Tappenden](#), University of Michigan. [Omtale og abstracts](#).

Wittgensteinarkivet

Arkivet har som vanlig hatt mange besøkende også dette semesteret. Oversikt over hvem som besøkte arkivet finner på side http://wab.uib.no/wab_goingon.page «Guests and visitors»

Bergensnettverket for kvinner i filosofi

Stipendstilling til Oda Elisabeth W. Tvedt

Nettverket lyste ut et prosjektutviklingsstipend høsten 2015. Dette ble tildelt Oda Elisabeth Tvedt og det er med stor glede at vi har mottatt nyheten om at Oda har fått et fireårig stipend i Filsofihistorie ved avdelingen for [Teoretisk Filosofi, Uppsala Universitet](#). Prosjektet vil ta utgangspunkt i Platons kritikk av demokratiet for å undersøke om, og hva, denne kritikken kan bidra med for å belyse hvorfor det moderne demokratiet ikke klarer å håndtere klimakrisen.

Vi gratulerer Oda så mye med stipendet og ønsker henne fire givende år i Uppsala!

I tillegg har det blitt holdt to foredrag inneværende semester:

Torsdag 25. februar: Marianne Walderhaug: [Jakten på det gode liv – mulighet og motstand i frihetens tegn](#)

Torsdag 17. mars: Lone Møller: [Kan den aksiomatisk-deduktive tankegangen ha en rolle å spille i dagens vitenskapelige tenkning? Eller skal den fortsette sin Tornerosesøvn i filosofi-historiebøkene?](#)

Forum og blogg for politisk teori

Følgende foredrag har blitt holdt i vår:

Onsdag 3. Februar: Jørgen Pedersen: [Terskel-teori og ulikhet](#).

Onsdag 2. mars: Gry Wester: [Hvordan kan kapabilitetstilnærmingen bidra til å utvikle bedre helse- og omsorgstjenester for skrøpelige eldre?](#)

Onsdag 6 april: Steinar Bøyum: [Rettferdig fordeling av utdanning](#).

Onsdag 4. mai: Kristine Sævoid: [Skatte-paradiser sett i lys av Panama Papers - hvilken betydning har lekkasjen egentlig?](#)

Alle innleggene ble holdt i seminarrommet i 1. etasje, Sydneplassen 12/13, kl 12-13.

Og for de som ikke allerede har fått med seg vårens innlegg på bloggen [PolitiskFilosofi.no](#) anbefaler vi så absolutt en titt innom i løpet av sommerferien.

FoF-folk i aksjon

E. Gamlund holder innlegg på årets Christiekonferanse

Sorin Bangu har deltatt med innlegg på følgende konferanser:

- "The Curious Case of the Simple Harmonic Oscillator" Workshop on Applied Mathematics, Univ. Paris-Sorbonne 22-27 mai 2016.

- "Anderson's Constructionism: Remarks on the BCS Model" [MS7 Models and Simulations Conference](#), Barcelona 18.-20. mai 2016.

- "Dolls and Drumbeats: Experiments on Infant Mathematical Cognition" [IUC Dubrovnik Philosophy of Science Conference](#) 11.-15. april 2016.

Hallvard Fossheim har holdt følgende presentasjoner:

- Research ethics for art development projects. *Norwegian Artistic Research Programme/Bergen Academy of Art and Design* PhD training (20. mai)

- Etske problemstillinger knyttet til tilgjengeliggjøring og økt gjenbruk av forskningsdata [data sharing: policy, ethics, and experience]. Invited talk, The Norwegian Research Council (23.mai)

- Draft OECD Report Presentation (w/Peter Elias). [Global Science Forum](#) plenary meeting, Château de Penthes, Gêneve (19.mai)

- Research ethics and new forms of data for social and economic research (w/Peter Elias). [Convening on Urban Data Science: Challenges and Opportunities](#) conference, University of Chicago (28. april)

- History and normativity. [Nationalism and Racial Theories](#) workshop, University of Macedonia (15. april)

- Metaphysics Theta and the being of happiness. Invited guest lecture, Boston University (25. mars)

- Data sharing and the ethics of consent. *Deling av data: Policy, etikk og erfaringer* [data sharing: policy, ethics, and experience], Norwegian Social Science Data Service/Norwegian National Research Ethics Committees (14 December, 2015)

- *Fossheim* har i tillegg organisert Bergen Ancient Philosophy Symposium 2016 (2.-3. juni). (Se egen omtale.)

Carola Freiin von Villiez var medlem for «the Investigator Call» (tilsvarende «toppforsk») i det portugisiske forskningsrådet ([FCT](#)).

- *Freiin von Villiez* was examiner/opponent in [Kate Chatfield](#)'s PhD examination "Traditional and Complimentary Medicine: Analysing the Ethical Challenges" at the University of Central Lancashire (Preston, UK).

- *Freiin von Villiez* var en av keynote foredragsholderne på konferansen "Justice and Levels of Social Interaction: A Conference on Social Distance" (se egen omtale).

Epsen Gamlund arrangerte konferansen «[Saving lives from the badness of death](#)», ved Universitetet i Oxford 1. juni. Gamlund holdt innlegget «Age, death and priorities in healthcare». Konferansen var den andre i rekken og bidragene samles i en bok som kommer ut på Oxford University Press neste år.

- *Gamlund* deltok på konferansen «Priorities2020» i Palm Springs 9-11. januar og er medforfatter på artikkelen "The valuation of deaths at different ages", som ble presentert under konferansen. Bidragene samles i en bok som kommer på Oxford University Press neste år.

Gamlund har også holdt en rekke foredrag: -25. januar: «Hvorfor skal vi være moralske?», Rotaryklubben, Bergen Nord.

-28. januar: «Hvordan skal vi forholde oss til urett?», [Raftostiftelsen](#), Bergen.

-28. januar: «[Hvilken verden er den beste?](#)», [Cafe Humaniora](#), Universitetet i Bergen.

-19. april: «Verdien av et liv og prioriteringer i helsevesenet», [Christiekonferansen](#), UiB.

-4. mai: «Hvilken moralsk status har dyr i dag?», Humanetisk Forbund.

- i tillegg har *Gamlund* deltatt i filosofipanelet i [Verdibørsen](#) på NRK P2 gjennom våren. Sammen med Ole Martin Moen (UiO) deltar Gamlund i et konsept som heter «Filosofene spør», hvor de samtaler med et utvalg personer om viktige spørsmål. Programmene sendes på Verdibørsen i juli i år.

Espen Gamlund, **Sveinung S. Sivertsen** og Carl Tollef Solberg (stipendiat ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin) deltok på dagsseminar hos [etikkguppen ved Norges arktiske universitet](#) (UiT) 15. januar. Fra UiT deltok [Roe Fremstedal](#), [Ivar Labukt](#) og [Kari Refsdal](#).

Ole Hjortland og [David Ripley](#) (University of Connecticut) organiserer i begynnelsen av august en workshop om formelle sannhets-teorier. Workshop'en er en del av [Logic Colloquium 2016](#) i Leeds, den årlige konferansen til [The Association for Symbolic Logic](#)

Eivind Kolflaath har holdt foredraget «Bevisanalyse under domskonferansen» for dommerne i Agder lagmannsrett, Skien, 8. februar.

- **Kolflaath** holdt foredragene «Domskonferansens formål og form» og «Strukturering av bevisbedømmelsen» i fem seminarer for norske embetsdommere i perioden april-juni.

Alois Pichler holdt foredrag på Georg-August-Universität Göttingen i den renomerte serien [Göttingen Dialog in Digital Humanities](#) om emnet «Is XML suitable for the transcription and editing of complex manuscript materials? A philosophical solution to an ongoing debate about text encoding» 6. juni.

- 7. juni deltok **Pichler** på møte i det nye prosjektet til vår tidligere medarbeider Christian Erbacher som nå jobber ved Universität Siegen i SFB-prosjektet „Medien der Kooperation“ med studier om Wittgenstein og Garfinkel.

- deltok **Pichler** i panel i Wien om [“Wittgenstein and Norway”](#) 12. april, som ble arrangert av [Wittgenstein-Initiative](#) i samarbeid med [Fritt Ord](#).

Kristin Sampson har holdt følgende foredrag:
- "Conceptions of Temporality: Revisiting Classical Antiquity and the Baroque» på konferansen The Baroque and the Neo-Baroque: Philosophy, Art, and Aesthetics (Roma 16.-18. mars 2016) (Se egen omtale.)

Mark Thomas Young holdt innlegget “Tacit Knowledge from an Engineering Perspective” på [fPET 2016](#) (Forum on Philosophy, Engineering & Technology), Nuremberg 18.-20. Mai.

Personallytt

Konrad Rokstad avtakkes

Av Egil H. Olsvik.

Professor Konrad Rokstad ble takket av fra FoF den 21.04.16. Vi var mange som tok del i feiringen av hans markering. Et særkjennet ved Rokstads virke har alltid vært den nære og varme kontakten med alle rundt ham. Derfor var det mange som følte ambivalens, nå når han ikke lenger skal ha sitt daglige virke ved instituttet.

Konrad kom fra Kristiansund til Bergen i 1968, og begynte først å studere matematikk, i tillegg til ex.phil., og han tenkte at han gjerne kunne bruke litt av sitt liv på filosofi. Året etter kom han i kontakt med Knut Venneslan (prof. em.), som var en «meget besnærende lærer», og, som via Kant og Husserl, åpnet nye dimensjoner i den unge studentens horisont.

I magisteravhandlingen fra 1975, *Om det filosofiske arbeid – En fenomenologisk undersøkelse av filosofi som aktivitet*, stiller

Konrad et tilsynelatende enkelt spørsmål om hva filosofene faktisk «gjør» i og gjennom sitt virke: Vel, skriver han: – de sitter inne i små rom og ser ut gjennom vinduer, de omgir seg med en mengde bøker, som de sitter bøyd over etc. Men filosofer har også behov for sosialt liv og menneskelig kontakt (s., 14). Og nettopp i dette ser han en åpning: Det filosofiske blikket søker rundt seg, og i blant møter det andre, beslektede blikk, og gjennom en slags «parring» av blikkenes bevissthet kan det oppstå en felles, anerkjennende erkjennelse.

Uansett «hva» den andre tenker på, så er det alltid et 'noe' som blir gjenstand for hennes tanke – hennes tanke er alltid og nødvendigvis om noe. Og, som Konrad noterer i konklusjonen: Filosofisk aktivitet i «ensomhet» synes å ha visse begrensninger (s., 132). Forståelse er slik sett primært en sosial kategori, og de gjensidige forsøkene på å eksplisere tilsynelatende immanent tekning, har karakter av å modifisere tenkning, slik at det kan dannes eksplisitte, stabiliserte strukturer av mening, i form av ytringer, ord og begreper. Å «arbeide» filosofisk innebærer slik sett å optimalisere betingelser for at vellykket kommunikasjon kan skje.

I doktoravhandlingen *Forståelsens historisitet. Husserls transcendentale fenomenologi reflektert på livsverdenens grunn. Fenomenologiske undersøkelser*, fra 1997, utfolder han spørsmålet om filosofiens arbeidskarakter og egenart i sin fulle bredde. Avhandlingen er i sannhet et overflødigthorn av stadig mer inngående perspektivering. «Filosofi» forstås nå som en reflekterende aktivitet med utspring ved institutter, fakulteter og Universiteter, som alltid står i et utvidet kommunikativt virkeforhold med samfunnsmessige, økonomiske, politiske og historiske forhold – som filosofene jo har et litt ambivalent forhold til? Kanskje er det mindre strevsomt å la seg hensynke over bøkene, knekkebrødet og brunosten, heller enn å ta på seg det faktiske, filosofiske arbeidet verden utenfor vinduet synes å kreve?

Det som kjennetegner Konrad som fagperson er at han stadig har søkt mot å forene, mer enn å skille – slik sett foregår tenkningen hans i en stadig mer omfattende syntese, hvor fellesskapet av erkjennende enkeltindivider hele tiden står i fokus. Slik har det også vært for oss

som har deltatt i hans mange seminarer og forelesninger gjennom årene. Jeg vet jeg snakker på vegne av mange, når jeg sier at du kommer til å bli dypt savnet.

Så tusen takk, Konrad for at du inkluderte oss alle i din filosofiforståelse, og takk for dine innsiktsfulle skrifter, som jeg stadig sitter bøyd over, i et forsøk på å kunne overta innsikt fra, og med tiden videreføre til en påfølgende generasjon av søkende. Og jeg håper du fortsatt får mange år med stadig like utfordrende og stimulerende omtenkning i årene som kommer.

Ny borger

Ole Hjortland og Jesse Tomalty fikk en datter som har fått navnet Hedda 18. april.

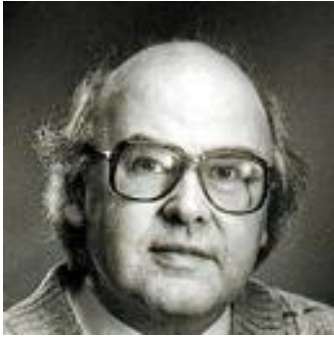
Jubilanter

Anne Granberg fylte 50 år 20. februar.

Alois Pichler fyller 50 år 3. juli.

Anne og Alois markeres på sommeravslutningen

Kjell S.
Johannessen
fylte 80 år 13.
juni.

Konrad Rokstad fylte 70 år 11. februar (se egen omtale).

Espen Gamlund fylte 40 år 19. juni.

Lars Svendsen giftet seg med Siri Sørli i Lisboa 9. juni.

FoF gratulerer alle med sine respektive begivenheter!

Fra årets sommeravslutning:

PUBLIKASJONER

Sorin Bangu: "On 'The Unreasonable Effectiveness of Mathematics in the Natural Sciences'". In T. Nickles, E. Ippoliti, F. Sterpetti (red.) [Models and Inferences in Science](#) s. 11-29. Springer (2016)

- "Later Wittgenstein on the Logicist Definition of Number". In S. Costreie (ed.) [Early Analytic Philosophy. New Perspectives on the Tradition](#) Western Ontario Series in Philosophy of Science Series. General editor W. Demopoulos. Pp. 233-257. Springer (2016)

- "[Scientific Explanation and Understanding: Unificationism Reconsidered](#)". In European Journal for Philosophy of Science. (2016)

Espen Gamlund: "[What is so important about completing lives? A critique of the modified youngest first principle of scarce resource allocation](#)", Theoretical Medicine and Bioethics 37.2 (April): 113-128 (2016).

- (medforfatter Carl Tollef Solberg) (2016), "[The badness of death and priorities in health](#)", BMC Medical Ethics 17.21

- (medforfattere Carl Tollef Solberg og Preben Sørheim), "En tapt fremtid - Den filosofiske debatten om døden som et onde", [ARR - Idehistorisk tidsskrift](#), kommer juni 2016.

- "Relativisme – nei takk, moralisme – ja takk! [Røyst](#) nr. 5 2016

- "[Filosofisk impact](#)", Salongen 15.3.2016.

- En rekke innlegg på bloggen [PolitiskFilosofi.no](#)

Eivind Kolflaath: "[Justismord, lov og litteratur. En fortelling om mislykket tverrfaglighet](#)", i Nytt Norsk Tidsskrift 2016 nr. 1-2 s. 145-157

- "[Justismord, lov og litteratur](#)", kronikk i Morgenbladet 27. mai 2016

- "[Åtte bøker, Linneberg?](#)", innlegg i På Høyden 31. mai 2016

- "Åtte bøker, Arild Linneberg?", innlegg i Klassekampen 31. mai 2016

- "Unnvikelsens retorikk", innlegg i Klassekampen 23. juni 2016

- «Dragvolls avledningsmanøver», Klassekampen 25.6.2016

Ole T. Hjortland: 'Anti-Exceptionalism About Logic'. Philosophical Studies. Online First: <http://dx.doi.org/10.1007/s11098-016-0701-8>. (2016)

Alois Pichler: "[Mauro Engelmann, Wittgenstein's Philosophical Development: Phenomenology, Grammar, Method, and the Anthropological View](#)" (review) [doi: <http://dx.doi.org/10.15173/jhap.v4i3.2863>]. In: [Journal for the History of Analytical Philosophy Vol.4 / No.3](#). Edited by Kevin C Klement (Editor in chief), Juliet Floyd (Reviews editor). 2016

Kristin Sampson: "Kærlighed: Symposium" pp. 209-229 in [Platon: Værk og virkning](#) (ed. Jakob L. Fink & Kristian Larsen). Copenhagen: Gyldendal 2016

Marianne Walderhaug: "[Filosofiske samtaler med innsatte – kritiske refleksjoner med undring som mål](#)" I Norsk filosofisk tidsskrift, 1: s. 22-36 (2016).

God stemning og gode samtaler på sommeravslutningen:

God sommer!